

113/2009* SAYILI TAVSİYE KARARI

KEİ Üye Devletlerinde Ekolojik Bilinci ve Davranışı Biçimlendirme

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenterler Asamblesi (KEİPA), çevreyi korumanın insan refahının yalnızca ayrılmaz bir parçası olmakla kalmayıp, Rio Beyanı ve Gündem 21’de tanımlandığı üzere, sürdürülebilir kalkınma hedefine ulaşmak için de gerekli bir ön şart olduğunun bilincindedir. KEİ üye devletleri, bu inisiyatifi destekleme çabalarında hem halk arasında, hem de karar vericiler arasında ekolojik bilinci ve davranışı daha da geliştirme ihtiyacıyla karşı karşıya kalmaktadır.
2. KEİPA, uzun süredir çevre konularıyla ilgilenmektedir ve bu alandaki önceki tavsiye kararlarını hatırlatmaktadır: “*Karadeniz Çevre Sağlığı*” (5/1994); “*Karadeniz’de Çevrenin Korunması: Yeni Güçlükler*” (49/2001); “*Karadeniz Ülkelerinde Çevresel Sorunların Çözümlerinin Ekonomik Yönleri*” (81/2005); “*Küresel İklim Değişikliği: KEİ Devletleri İçin Sonuçları*” (99/2007). Ayrıca KEİPA ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi’nin işbirliği ile gerçekleştirilen Karadeniz bölgesinde çevre sağlığına ilişkin bilincin artırılmasında önemli bir adım sayılan *Karadeniz’in Korunmasına Dair Parlamentolar Arası Konferans’ın Nihai Deklarasyonu* (İstanbul, 1996).
3. KEİPA, KEİ bölgesinde ekolojik bilincin son yıllarda arttığını memnuniyetle karşılamaktadır ve bu alanda sayısız program ve projelerin geliştirilmesinde

---

* Parlamenterler Asamble’nin 24 Kasım 2009 tarihli müzakeresi (bkz. Doc. GA34/CC33/REP/09 –Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu’nun 22 Eylül 2009 tarihinde Selanik’te gerçekleştirdiği Otuz Üçüncü Oturumu sırasında müzakere edilen *KEİ Üye Devletlerinde Ekolojik Bilinci ve Davranışı Şekillendirme* başlıklı Rapor; Raportör: Aleksandru Mazare – Romanya).

bölgesel ve uluslararası kamu ve sivil toplum aktörlerinin rolünü kabul etmektedir. Bu bağlamda özellikle Karadeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Komisyonu'nun çalışmalarını takdir etmektedir. Ancak, KEİPA bölgenin ekosistemlerinin ve doğal kaynaklarının sürekli olarak karşı karşıya kaldıkları tehditlerin, ekonomik büyüme ve KEİ bölgesindeki insanların yaşam biçimlerinde hızlı değişimlerin üretim ve tüketim kalıplarında radikal değişiklikler gerektirdiği düşüncesindedir.

4. KEİPA, KEİ üye devletlerinde ekolojik bilincin ve davranışın şekillendirmesinde kilit alanların kaliteli eğitim, bilgi ve halkın daha fazla katılımı olduğunu göz önünde bulundurmaktadır. Bu açıdan, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Eğitiminde On Yıl ve Çevre Konularında Bilgiye Erişim, Karar Vermede Kamu Katılımı ve Adalete Erişime Aarhus Antlaşması dahilinde yaratılan fırsatları daha iyi kullanarak, bu alanları geliştirmek için çabaları yoğunlaştırmanın önemine dikkat çekmektedir.
5. Asamble, bölgesel seviyede Avrupa Birliği Karadeniz Sinerjisi inisiyatifi dahilinde yaratılan işbirliği fırsatlarını kabul etmekte ve daha güçlü bölgesel ortaklıklar ve bölgede daha sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınma için işbirliği elde etmek için yararlı bir araç olarak 2007-2013 Karadeniz Havzası Ortak Faaliyet Programı'nın başlatılmasını memnuniyetle karşılamaktadır.
6. KEİPA, çevre koruma alanında Çevre Koruma Çalışma Grubu aracılığıyla KEİ çerçevesinde yapılan faaliyetleri takdir etmektedir. KEİ Çevre Koruma Bilgi Sistemi'nin oluşturulmasını, bilgi alışverişine, dolayısıyla çevre konuları alanında artırılmış işbirliğine yönelik önemli bir adım olarak memnuniyetle karşılamaktadır.
7. **Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenterler Asamblesi, yukarıdaki bilgiler ışığında KEİ üye devletleri parlamentolarına ve hükümetlerine:**
  - i. Sürdürülebilir tüketime ve üretime dair çevre stratejilerini ve programlarını artırmalarını ve bunların uygulanmasını *sağlamalarını*;
  - ii. Vatandaşların ekolojik davranışlar geliştirmeleri için gerekli altyapıyı *sağlamalarını*;
  - iii. Ekolojik hasarları onarmak için düzeltici bir yaklaşım olarak önleyici tedbir prensibinin ve "Kirlenen Öder" prensibinin uygulanması için gerekli yasal çerçeveyi *oluşturmalarını*;
  - iv. Tüm alanlarda ve konularda daha çevresel sürdürülebilir yaklaşımlara yönelik mevcut uygulamalarını ayarlamaya motive edilmeleri için tüm paydaş gruplarına ekonomik teşvikler ve teknik imkanları *sağlamalarını*;
  - v. Daha çok sürdürülebilir üretim ve tüketimden elde edilebilecek potansiyel ekonomik kazanımlara dair kamu bilincini *artırmalarını*;
  - vi. Kamu ve karar vericiler arasında, başta yerel halka yarar sağlayanlar olmak üzere, sürdürülebilir tedbirlerin uygulanması hakkında başarı öykülerini *teşvik etmelerini*;

- vii. Yardım ve eğitim sağlayarak, sivil toplum örgütlerinin kamu bilinci oluşturmak için gösterdikleri çabaları *desteklemelerini*;
- viii. Çevresel karar verme mercilerinde halkın katılımını kolaylaştırmalarını ve böylece çevre politikaları için halk desteğini *artırmalarını*;
- ix. Çevre konuları açısından medya ile işbirliği yapmalarını ve bu alandaki kapasitelerini *güçlendirmelerini*;
- x. Karar vericilerin farklı düzeylerine yönelik çevresel konularda eğitim çizelgeleri *geliştirmelerini*;
- xi. Genç insanlara zararlı uygulamaların alternatiflerini ve çevre dostu eylemlerin olumlu sonuçlarını göstererek, eyleme dayalı çevre eğitimi *desteklemelerini*;
- xii. Daha olumlu davranış sonuçları elde etmek için yerel sorunlara ve değerlere öncelik vererek, çevre müfredatını kişiselleştirmek için yollar *bulmalarını*;
- xiii. Kirlenme, kaynak kullanımı, endüstriyel emisyonlar ve tüketimin çevre üzerindeki etkilerine dair güvenilir verilerin sistematik olarak toplanması ve bunlara erişimin sağlanması için çabalarını *artırmalarını*;
- xiv. İletişim faaliyetleri ve kampanyalar düzenlemek için Karadeniz Eylem Günü'nün ve KEİ Günü'nün yarattığı fırsatları *kullanmalarını*;
- xv. KEİ'nin bir KEİ Çevre Koruma Bilgi Alışverişi Mekanizması oluşturmak için çabalarını *desteklemelerini*

tavsiye eder.

8. **Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenterler Asamblesi**, KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi'ni bu Tavsiye Kararı'4nı dikkate almaya davet eder.